

Pracovný materiál Kancelárie Rady na zasadnutie Rady dňa 11. 9. 2024

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z.

Monitoring č.: 0013/M/2024

Programová služba: Rádio Slovensko

Vysielateľ: Slovenská televízia a rozhlas

Číslo autorizácie vysielania: AR/1

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenie:

Návrh uznesenia:

Rada pre mediálne služby (ďalej len „regulátor“) ako orgán príslušný podľa § 109 ods. 1 až 4 a § 110 ods. 2 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“) v senáte 1 zloženom z predsedníčky senátu doc. PhDr. Anikó Dušíkovej, CSc. a členov senátu Ivana Bindasa a PhDr. Marty Danielovej postupom podľa § 225 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z. **začína správne konanie** voči vysielateľovi Slovenská televízia a rozhlas vo veci možného porušenia **§ 25 písm. b)** zákona č. 264/2022 Z. z. v súvislosti s tým, že na rozhlasovej programovej službe Rádio Slovensko dňa 4. 6. 2024 o cca 18:00 hod. odvysielal program *Rádiožurnál*, v ktorom mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajského programu.

Úloha:

Kancelária Rady v zmysle § 123 zákona č. 264/2022 Z. z. oznámi účastníkovi konania začiatok správneho konania a zabezpečí nevyhnutné podklady a dôkazy pre rozhodnutie vo veci.

T: 25. 9. 2024

Z: ReO

Kancelária Rady pre mediálne služby

Pracovný materiál Kancelárie Rady na zasadnutie Rady pre mediálne služby dňa 11. 9. 2024

Monitoring č. 0013/M/2024 zo dňa 17. 6. 2024
Predmet monitoringu: *Rádiožurnál*
Deň a čas vysielania: 4. 6. 2024 18:00 hod.

Programová služba: Rádio Slovensko
Vysielateľ: Rozhlas a televízia Slovenska/Slovenská televízia a rozhlas
Číslo autorizácie: AR/1

Dátum: 4. 9. 2024

Monitoring programovej služby Rádio Slovensko zo dňa 4. 6. 2024 bol realizovaný na základe kontrolných monitoringov vysielania pred voľbami do Európskeho parlamentu v termíne od 18. 5. 2024 do 8. 6. 2024.

PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA:

Zákon č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“):

§ 25 Prístup verejnosti k pluralitným, objektívnym a nestranným informáciám

Vysielateľ, ktorý nepodlieha samoregulačnému mechanizmu zapísanému do evidencie podľa tohto zákona, regulujúcemu aj oblasť všestrannosti informácií, názorovej plurality a objektívnosti a nestrannosti programov, je povinný

- a) zabezpečiť všestrannosť informácií a názorovú pluralitu v rámci vysielanej programovej služby,*
- b) zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.*

ANALÝZA – stanovisko Kancelárie Rady pre mediálne služby:

Rada pre mediálne služby v rámci monitorovania vysielania pred voľbami do Európskeho parlamentu vykonala monitoring programovej služby Rádio Slovensko, s konkrétnym zameraním na spravodajskú reláciu *Rádiožurnál*. Monitoring bol realizovaný v termíne od 18. 5. 2024 do 8. 6. 2024, pričom bolo zistené, že v rámci vysielania dňa 4. 6. 2024 mohlo dôjsť k porušeniu § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.

Vo vysielaní odznel príspevok s výsledkami predvolebného prieskumu. Moderátorka v príspevku hovorí, že ak by sa voľby konali na konci mája, tak podľa modelu, ktorý vytvorila agentúra Median.sk, by voľby do Európskeho parlamentu vyhrala strana Smer SD s 22,5% hlasov. Nasledovala by strana Progresívne Slovensko s 20,6% hlasov a tretia by skončila strana Hlas-SD so ziskom 14%. Na záver ešte dodáva, že do Európskeho parlamentu by sa dostali aj hnutie Republika, KDĽ, SaS a hnutie Slovensko. Prieskum bol realizovaný v čase od 21. 5. do 27. 5. 2024 na vzorke 1006 respondentov.

Za hlavné kritériá objektivity sa vo všeobecnosti považujú: relevancia, transparentnosť, presnosť, úplnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupu a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva, absencia stránenia.

V čase odvysielania príspevku o volebnom prieskume boli známe všetky subjekty kandidujúce vo voľbách do Európskeho parlamentu. Podľa verejne dostupných informácií bolo týchto subjektov 24¹, avšak v príspevku bolo spomenutých len 7 kandidujúcich strán, hnutí a koalícií. Zvyšných 17 politických subjektov nebolo v príspevku spomenutých. Nebol spomenutý ani ich názov, ani fakt, že nejaké ďalšie politické subjekty vo voľbách kandidujú. Podľa odvysielaných informácií, prieskum bol vyhotovený agentúrou Median.sk. Samotná agentúra Median.sk, ktorá vykonala prieskum však mala vo svojej zverejnenej tlačovej správe uvedené aj iné kandidujúce subjekty². Zákon č. 264/2022 Z. z., ani iný právny predpis výslovne nestanovuje povinnosť, aby vysielateľ v prípade zverejnenia volebných prieskumov vymenoval všetky politické strany, resp. kandidátov. Platná právna úprava tak nepredpisuje žiadnu štruktúru a ani rozsah, v akej by sa mali výsledky takéhoto prieskumu zverejňovať. Táto povinnosť však nepriamo vyplýva z § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z., ktorý ustanovuje vysielateľom povinnosť zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť, ktorého jedným z kritérií je aj úplnosť. Poskytnutím neúplných informácií pri informovaní o výsledkoch volebného prieskumu v príspevku tak môže za istých okolností dôjsť k narušeniu rovnosti príležitosti v rámci politickej súťaže tých politických subjektov, ktorých volebné preferencie zverejnené neboli a tým k nezabezpečeniu objektivity a nestrannosti spravodajstva.

¹ <https://www.minv.sk/?ep24-kandidati3>

² https://www.median.sk/pdf/OSTATNE/4524529_Volebnymodel_EP_v04.pdf

V tomto smere je taktiež možné odkázať na obsah Komentára k zákonnej úprave poskytovania obsahových služieb v súvislosti s voľbami do Európskeho parlamentu 2024³, vydaného Radou. Tento obsahuje usmernenie a odporúčanie Rady vo vzťahu k zverejňovaniu výsledkov volebných prieskumov. konkrétne sa v ňom uvádza: „Okrem dňa konania volieb a obdobia 48 hodín pred dňom konania volieb preto vysielatelia môžu zverejňovať výsledky volebných prieskumov. S ohľadom na ustálenú rozhodovaciu prax Rady je nevyhnutné zverejňovať výsledky preferencií všetkých politických strán a koalícií politických strán kandidujúcich vo voľbách do EP. Prezentovanie predvolebných preferencií len vybraných kandidujúcich politických strán a koalícií politických strán by totiž nebolo v súlade s právom verejnosti na všestranné a objektívne informácie, ani v súlade s povinnosťou vysielateľa zabezpečiť všestrannosť informácií a názorovú pluralitu v rámci vysielanej programovej služby.“

Kancelária Rady taktiež poukazuje na spôsoby zverejňovania výsledkov prieskumov v televíznom a rozhlasovom vysielaní u rôznych vysielateľov, pri ktorých je možno vo všeobecnosti sledovať istú **zaužívanú prax**, že preferencie subjektov, ktoré v takýchto prieskumoch dosiahli minimálnu resp. nepatrnú podporu, sa síce priamo neuvádzajú, ale súhrnne sa uvedú pod jedným údajom bez konkrétnej identifikácie („ostatné“, resp. „iné“). V týchto prípadoch je potom primárne rozhodujúci zrejmy kľúč, podľa ktorého sa vysielateľ rozhodol tieto výsledky zverejniť. V prípade uvádzaného príkladu volieb do europarlamentu býva takýmto kľúčom napr. hranica zvoliteľnosti 5 %.

V nami analyzovanom programe neboli zverejnené preferencie všetkých kandidujúcich. Taktiež chýbalo súhrnné označenie zvyšných kandidujúcich subjektov, ktorých preferenčné percentá neboli v príspevku zverejnené. Takýmto informovaním mohlo dôjsť k znevýhodneniu kandidujúcich subjektov do Európskeho parlamentu.

Domnievame sa, že na základe týchto skutočností mohlo dôjsť k porušeniu § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.

V súvislosti s vyššie analyzovaným príspevkom poukazujeme tiež na obdobný prípad v súvislosti s informovaním o výsledkoch prieskumov volebných preferencií, ktorým sa Rada zaoberala v minulosti. Išlo o správne konanie č. 0015/SKO/2024, v rámci ktorého Rada skonštatovala, že vysielateľ RTVS porušil povinnosť ustanovenú v § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. tým, že v rámci programovej služby Jednotka odvysielal dňa 21. 9. 2023 a 22. 9. 2023 v programe *Správy RTVS* príspevok o prieskume volebných preferencií agentúry IPSOS a Polis, v ktorom došlo k nezabezpečeniu objektívnosti a nestrannosti spravodajského programu tým, že informoval o výsledkoch prieskumov volebných preferencií v súvislosti s parlamentnými voľbami 2023, pričom nezverejnil výsledky preferencií všetkých politických subjektov, ktoré v týchto voľbách kandidovali .

* * *

ZÁVER:

Vzhľadom na vyššie uvedené sa nazdávame, že vysielateľ odvysielaním príspevku o volebných preferenciách vo voľbách do europarlamentu dňa 4. 6. 2024 o cca 18:16 h v programe *Rádiožurnál* mohol porušiť **§ 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.**

³ [https://rpms.sk/sites/default/files/2024-](https://rpms.sk/sites/default/files/2024-05/Usmernenie_k_vysielaniu_pocas_volebnej_kampane_pre_volby_do_europskeho_parlamentu_2024.pdf)

05/Usmernenie_k_vysielaniu_pocas_volebnej_kampane_pre_volby_do_europskeho_parlamentu_2024.pdf

Prepis/popis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z. (monitoring č. 0013/M/2024)

Monitorované vysielanie: *Rádiožurnál*

Deň vysielania: 4. 6. 2024

Čas vysielania: 18:00 hod.

Vysielanie bolo monitorované zo záznamu Rady.

časový kód záznamu o cca:

-začiatok relácie *Rádiožurnál* o cca 18:00:00

-spravodajský blok

-úvod do príspevkov slovami moderátora: „*Valiaca sa voda zabila v Nemecku 5 ľudí. Mesto Passau je v stave katastrofy. Ich aj u nás sú zaliate ulice, dvory a pivnice. Najhoršie je na tom Vranovský okres. Nová martinská nemocnica bude minimálne o 119 miliónov drahšia. Nie je jasné, kto ich doplatí. S garanciou musí prísť vláda. Opozícia žiada odvolanie šéfa ochranky, dôvodom je údajné zlyhanie pri atentáte na premiéra pre ministra vnútra. Ide o uzavretú tému. Večer vám želá Juraj Mikula.*“

-začiatok segmentu *Stručne z domova* o cca 18:15:35

Redaktorka: „*Ministerstvo školstva eviduje veľký záujem o rozširovanie miest v materských školách zaznamenalo 169 takýchto žiadostí, keďže ich celková suma už dosiahla alokáciu výzvy 128 300 000 eur, ďalšie žiadosti bude rezort prijímať už len do rezervného zoznamu prijaté žiadosti prispievajú k vytvoreniu 7705 nových miest po celom Slovensku. Nezamestnanosť v 1. štvrtroku klesla na historické minimum, jej miera bola na úrovni 5,6 percenta. Podľa štatistického úradu bolo bez práce počas 1. štvrtroku na Slovensku 154 700 ľudí. Ich počet medziročne klesol takmer o 9 percent. Rozhodnutie belgického vyšetrovacieho súdu v prípade úmrtia slovenského občana Jozefa Chovanca, ktoré mali vyhlásiť v pondelok, odložili na 25. septembra. Oznámila to prokuratúra v belgickom Charleroi. V januári prokuratúra požiadala o zrušenie obvinení pre 31 osôb prevažne policajtov. Slovensko, ktoré v konaní vystupuje ako civilná strana, žiada o postúpenie veci trestnému súdu.*“

-začiatok predmetného príspevku o cca 18:16:40:

Redaktorka: „*Ak by voľby do Európskeho parlamentu boli na konci mája, zvíťazil by v nich Smer SD. Získal by 22,5 percenta hlasov. Vyplýva to z volebného modelu agentúry Median.sk od 21. do 27. mája na vzorke 1006 respondentov. Na druhom mieste by skončilo hnutie Progresívne Slovensko so ziskom 20,6 percenta hlasov a potom strana Hlas SD so 14 percentami. Do europarlamentu by sa dostali aj hnutie Republika, KDH, strana SaS a hnutie Slovensko.*“

-zvukový predel – segment *Voľby do Európskeho parlamentu 2024*

-koniec relácie *Rádiožurnál* o cca 18:30 hod

-začiatok relácie *Počasie*

-začiatok relácie *Zelená vlna*

-reklamná prestávka

-začiatok relácie *K veci*

-začiatok relácie *Rádiožurnál Šport*

-koniec záznamu